

Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

I una inimii preasfinte

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XXI Nr. 6 (251) iunie 2015

Luna iunie, luna Inimii Preasfinte a lui Isus

Devoțiunea către Inima Preasfântă a lui Isus este foarte veche, din secolele XI-XII, din perioada Evului Mediu, când se practica în mănăstirile Ordinelor Benedictin și Cistercian. Au preluat-o Franciscanii, Dominicanii și, treptat, toate Ordinele catolice.

Forma în care se celebrează azi devoțiunea la scara pământului, în toate bisericile catolice, i se datorează Sf. Maria Margareta Alacoque (1647-1690), călugăriță din Ordinul Vizitandinelor, din Paray-le-Monial (Franța), căreia i-a apărut Isus într-o zi din iunie 1675, pe când se ruga înaintea Preasfântului Sacrament. Mântuitorul i-a apărut cu Inima arzând în flăcări și i-a spus: **„Privește această Inimă care a iubit atât de mult pe oameni, încât nu a cruțat nimic și s-a consumat cu totul pentru a le dovedi dragostea ce le-o port. Drept recunoștință, din partea celor mai mulți nu primesc decât ingratitude [...] pentru aceasta îți cer ca prima vineri de la a opta zi de la Sărbătoarea Trupului și Sângelui Meu, să fie dedicate cinstirii Inimii Mele. Îți promit că Inima Mea va revărsa din belșug darurile iubirii sale divine asupra tuturor aceluia care îmi vor aduce această cinstire și vor căuta ca și alții să facă acest lucru”**.

În alte viziuni, Mântuitorul a promis că va acorda haruri mari celor care se vor mărturisi și vor primi Sf. Împărtașanie în fiecare prima vineri, timp de nouă luni. Aceștia **„nu vor muri în stare de păcat de moarte, nici fără a primi Sfintele Sacramente; iar Inima Mea va fi pentru ei, în acele ultime ore, un refugiu sigur”**.

Papa Leon al XIII-lea s-a străduit să răspândească devoțiunea în cinstea Inimii lui Isus în întreaga Biserică. În 1899 a consacrat Inimii Mântuitorului întreaga lume. Prin Enciclica **„Annum Sacrum”** a decretat să se celebreze în fiecare an **„Ziua Preasfintei Inimi a lui Isus”**, la 11 iunie, și întreaga lună să fie dedicate Inimii Preasfinte a lui Isus; în prima vineri să se facă **„Adorație în fața Sf. Sacrament”**.

Pentru a sublinia însemnătatea misiunii îndeplinitee, Papa Benedict al XV-lea, în 1920, a ridicat-o pe Sfânta Maria Margareta Alacoque la cinstea sfințelor altare.

Isus a promis nenumărate haruri celor care vor practica devoțiunea către Inima Sa Preasfântă: **1.** Le voi da harurile necesare stării lor de viață; **2.** Voi dăruia pace familiilor lor; **3.** Îi voi mângâia în suferințe; **4.** Voi fi scutul lor sigur în viață și mai ales în ceasul morții; **5.** Voi binecuvânta cu îndestulare toate planurile lor; **6.** Cei păcătoși vor afla în Inima Mea un ocean nemărginit de îndurări; **7.** Sufletele care zac în lăncezeală vor deveni pline de zel; **8.** Sufletele pioase vor ajunge la o mare desăvârșire; **9.** Voi binecuvânta casele unde se află și se cinstește icoana Inimii Mele; **10.** Preoților le voi da daruri care să miște inimile cele mai împietrite; **11.** Numele celor care răspândesc această devoțiune vor fi scrise în Inima Mea și nimic nu le va șterge de acolo; **12.** Tuturor celor care se vor împărtași nouă luni de-a rândul, în fiecare primă vineri a lunii, le promit harul statorniciei în bine până la sfârșit. Ei nu vor muri lipsiți de harul Meu, nu vor muri fără a primi Sf. Sacramente. În ceasul din urmă Inima Mea le va fi scăpare sigură.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre unirea dragostei frățești

Iubirea lui Dumnezeu și iubirea aproapelui sunt ca și două inele încheiate unul într-altul și trase pe deget, nu poți înlătura pe unul, fără celălalt, nici a-l scoate pe unul, fără celălalt; scoțând pe unul, trebuie să-l scoți neaparat și pe celălalt. Tot așa sunt nedespărțite și dragostea lui Dumnezeu și a aproapelui. Motivul pentru care îl iubim pe aproapele este Dumnezeu.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Vara.....	15
Iunie.....	4	mulțumiri franciscanilor!.....	16
”Despre cer și pământ”.....	5	Papii secolului al XX-lea.....	18
Pagini bilingve.....	10		
Smerenia inimii.....	12		

Iunie

Pieptul lui Cristos ce se despică în dreptul Inimii ca să arate viziunea mare a Porții Vieții.

Lună consacrată Iubirii ce ne-o poartă Isus ca să înțelegem epopeea de Cruce și Sânge a Inimii Lui.

Lună de reparare a îngratitudinii azvârlite în fața acestei mărturii, din partea păcatelor noastre.

Lună în care dragostea Lui așteaptă un răspuns pe care noi îl întârziem de atâția ani.

Să „mântuim vremea” trăind duhul acestor zile consfințite.

Isus cu noi

Lamartine, marele poet francez, văzu într-o zi un frumos răsărit de soare. Înflăcărat de o așa splendoare, zise:

- Iat-o, iată viața!

Când Preotul ridică cu mâinile-i sfințite Trupul Domnului spre Ceruri, să zicem:

- Iată Viața!

Primii creștini când mergeau să se împărtășească, spuneau:

- Merg să mănânc Viața!

Isus în Taina Sfântă este izvor de bucurie și de putere.

Bucuria este „atmosfera sufletelor eroice”. Unde-i bucurie, nu-i ispită, nu-i păcat.

Bucuria neprihănită, reală, durabilă, magică, transfigurătoare nu ne-o dă decât Isus. Tristețea trăiește în

orice suflet din care Isus a fost alungat

Să aducem pe Isus în inimă ca să aducem Viața, ca să aducem Bucuria.

Spune Bossuet: **„Inima creștinului este o neîntreruptă sărbătoare”.**

Isuse, Tu aduci cu Tine, un veșnic, dulce răsărit de soare!

Puterea este vigoarea vieții noastre. Prin ea rezistăm, prin ea luptăm.

Creștinii din China numesc Sf. Cuminecătură **„Pâinea Puterii”.**

Satana ne doboară adeseori pentru că suntem slabi. Dar când avem pe Dumnezeu în inimă, nu capitulăm niciodată.

„Dacă Dumnezeu este cu noi, cine poate fi împotriva noastră?”

A mărturisit-o însuși necredinciosul Voltaire: **„O armată care s-a împărtășit dimineața este invincibilă”.**

Un suflet care se împărtășește este tare de tăria lui Isus Cristos.

„Isuse, fii în adevăr cu noi, vino în suflet!”

Episcop Ioan SUCIU

„Despre cer și pământ”

Papa Francisc, Jorge Bergoglio, dar și Abraham Skorka sunt autorii cărții **„Despre cer și pământ”**, o carte mai puțin obișnuită, o carte despre familie, credință și rolul Bisericii în secolul al XXI-lea, bazată pe seriile de convorbiri avute de Cardinalul Jorge Mario Bergoglio și Skorka, la sediul episcopatului sau la cel al comunității evreiești din Buenos Aires. Lucrarea, îngrijită de Diego F. Rosemberg, a apărut în 2014, în Editura „Curtea Veche”, București; traducerea din limba spaniolă îi aparține lui Dan Munteanu Colan.

Înainte de a intra în problematica operei, este necesar să amintim, în puține cuvinte, pe autori și legătura dintre ei, o legătură umană frumoasă care a dus la prietenie - puterea de a-i dezvălui celuilalt adevărul sufletului tău - și la la acest rod comun: lucrarea pe care o prezentăm.

Jorge Mario Bergoglio s-a născut la 17 decembrie 1936, la Buenos Aires. A fost sfințit preot în 1969, iar în 1992 a fost consacrat episcop. Din 1998 a fost numit Episcop de Buenos Aires, din 2001, creat Cardinal, și, din 13 martie 2013, ales Papă.

Abraham Skorka s-a născut tot la Buenos Aires, la 5 iulie 1950. Este rabin, profesor de Biblie și Literatură Rabinică la Seminarul Rabinic din localitate.

Volumul cuprinde 29 de texte a căror titlu arată complexitatea

frământărilor omului contemporan: **„Despre Dumnezeu”**, **„Despre diavol”**, **„Despre atei”**, **„Despre religii”**, **„Despre discipoli”**, **„Despre rugăciune”**, **„Despre bătrâni”**, **„Despre femeie”** și, meținând prepoziția „despre”, sunt cuprinse realitățile timpului nostru: eutanasia, avortul, banii, fundamentalismul, căsătoria dintre personae de același sex, conflictul arabo-israelian și alte conflicte, dialogul dintre religii, viitorul religiilor etc.

Toate aceste texte sunt precedate de două eseuri despre dialog, sunt eseurile introductive: **„Dialogul ca experiență”**, a lui Abraham Skorka, și **„Frontispiciul ca oglindă”**, a Cardinalului Jorge Bergoglio.

De mai mult timp lumea noastră nu mai știe ce este dialogul, este cunoscut doar sub aspect grafic, între semnele de punctuație fiind menționată și linia de dialog, altfel rămâne un început de conversație, o neputință a comunicării, care se reduce la invective, jigniri, violențe verbale și se încheie cu dușmănie și ură în suflete.

La această imposibilitate de comunicare, cele două mari personalități se simt obligate să contureze conceptul de dialog. Pentru Abraham Skorka, **„a dialoga, în sensul cel mai profund, înseamnă a-ți apropia sufletul de al celuilalt pentru a-i descoperi și ilumina interiorul”** (Jorge Bergoglio, Abraham Skorka, **„Despre cer și**
(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

pământ”, Ed. Curtea Veche, 2014, p.6). Pentru Papa Francisc, **„dialogul se naște dintr-o atitudine de respect pentru o altă persoană, din convingerea că celălalt are de spus ceva interesant, și presupune să facem loc în inima noastră punctului său de vedere, părerii și propunerilor sale. A dialoga implică o primire cordială, și nu o condamnare prealabilă. Pentru a dialoga trebuie să știi să întinzi punți, să-ți deschizi ușa casei și să oferi căldură umană”** (Op.cit.,p.9).

Ca bază a afirmației sale, Skorka amintește imaginea de pe frontispiciul Catedralei Metropolitane care înfățișează întâlnirea dintre Iosif și frații săi.

Cardinalul Bergoglio mărturisește că dialogul cu rabinul Skorka a deschis un drum pentru cei doi, drum în care, **„păstrându-și fiecare propria identitate religioasă”**, cu afecțiune și respect, merg amândoi în prezența lui Dumnezeu.

Primul text este **„Despre Dumnezeu”**, Creatorul și Domnul cerului și al pământului, Tatăl tuturor oamenilor. Pe Dumnezeu îl întâlnești mergând pe un drum, poate fi un drum al bucuriei, al durerii, al luminii sau al întunericului, spune Cardinalul: drumul nostru Îl caută și, când Îl întâlnim, **„ne dăm seama că El ne căuta dinainte”**. Rabinul aminește că în Vechiul Testament Dumnezeu cere omului să fie **„fără prihană”**, cere dreptate, iubire

și milostivire. Dar omului de azi, atât de îndepărtat de Dumnezeu, cum i se poate vorbi de Dumnezeu? I se poate vorbi, dar nu despre Dumnezeul lui Iov, susține Cardinalul. I se poate vorbi despre un drum ce-l va duce la Dumnezeu: este drumul spre propria conștiință, căci Dumnezeu este în adâncul sufletului fiecărui om.

„Despre diavol”. Cardinalul Bergoglio afirmă, întemeiat pe teologia catolică, că, neîndoielnic, demonul există și pune astfel în atenție greșeala contemporanilor care îi neagă existența. Sunt îngerii care s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu și care, din ură față de Cel Atotputernic, îndeamnă pe oameni la rău; distrugerea, dezbinarea, ura, calomnia, ispitele, toate vin de la el. Pentru Skorka, diavolul este și o parte internă a omului și se manifestă prin sfidarea lui Dumnezeu.

Continuând lectura, toate textele care alcătuiesc cartea, prin problematica tratată, pot fi raportate la aceste prime două scrieri, pentru că în toate vom întâlni înfruntându-se Lumina cu Întunericul și efortul de a înlătura Răul. Indiscutabil, afirmă Cardinalul Jorge Bergoglio: **„Aceasta este exact lupta omului pe pământ”**.

Ca structură, toate textele sunt dialoguri, cei doi interlocutori își expun convingerile despre subiectul în discuție, fiecare de pe poziția credinței sale, îmbogățindu-se unul pe altul, îmbogățindu-ne pe noi.

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Nu există întotdeauna o concluzie finală, e rândul nostru, al cititorilor, să descoperim unitatea de vederi în ceea ce privește nevoia de adevăr, dreptate și bine în societate. Desigur, în cuvintele Cardinalului, noi, catolicii, regăsim întreaga noastră credință, la fiecare pagină, spunem: „așa credem și noi”.

În **„Despre atei”**, Cardinalul Bergoglio vede în ateu omul care este imaginea lui Dumnezeu. Relațiile cu ateu, întotdeauna de respect, după o cunoaștere mai profundă, pot duce la prietenie. Jorge Bergoglio exclude prozelitismul, dar și spune deschis ateului că este credincios. Rabinul Skorka face distincție între agnostici și atei, agnosticul crede că încă nu a găsit răspunsul la existența sau inexistența lui Dumnezeu, câtă vreme ateu, cu aroganță, afirmă inexistența, fără să lase loc niciunei îndoieli.

Discuțiile s-au oprit și asupra bătrâneții. Etapa aceasta a vieții nu este ușoară, recunoaște Skorka, dar **„poate fi un moment foarte frumos dacă ai trăit într-adevăr în mod intens, profund, fiindcă atunci ai reușit să înțelegi sensul vieții”**. Îngrijorător este faptul că astăzi, în civilizația consumistă și hedonistă, bătrânii sunt considerați niște deșeuri. Chiar în condiții civilizate, cum sunt bătrânii din azilele unor țări, ei rămân mereu singuri din punct de vedere spiritual, sufletesc. Orice om, și cel vârstnic are nevoie de dragoste, de afecțiune Jorge Bergoglio

își argumentează datoria respectului pentru vârstnici: **„Bătrânul este cel ce transmite istoria, cel ce ne trezește amintirile, este memoria poporului, a patriei noastre, a familiei, a unei culturi, a unei religii. În mod cert, Dumnezeu iubește mult bătrânețea, pentru că revarsă binecuvântări asupra celui care este pios cu părinții săi”** (Op.cit.p.69).

O pagină extraordinar de frumoasă este cea închinată femeii. Dacă în catolicism sacerdoțiul trebuie exercitat de bărbați, femeia nu este considerată mai prejos decât bărbatul, rolul femeii în creștinism este dat de modelul Mariei. Femeia este cea care **„ocroteste societatea, cea care îmblânzește, mama comunității. Femeia are darul maternității, al duioșiei**. Skorka amintește statutul femeii în anumite religii necreștine și obiceiuri privitoare la îmbrăcăminte, le vede însă cu rezervă.

O întrebare care și-o pun la una din întâlnirile lor, viitorul Papă și rabinul Skorka, întrebare la care nu este ușor de dat un răspuns, se referă la religii: „De ce sunt religiile diferite? În eseu **„Despre religii”** se caută răspunsul. Rabinul Skorka găsește explicația în experiențele individuale diferite. În ceea ce privește iudaismul, foarte vechi, născut cu o mie de ani înainte de existența Romei, se află conceptual de popor ales, obligat să respecte o etică bazată pe preceptele date de Dumnezeu.

(continuare în pag. 8)

Cardinalul Bergoglio continuă subliniind lărgirea conceptului amintit; în creștinism se înțelege mulțimea celor ce îmbrățișează credința. Iar Dumnezeu ni se arată și ni se dăruiește în Isus Cristos. Schismele reprezintă **„modalități diferite de a trăi creștinismul”**. Dar confruntările, războaiele între confesiuni nu-și au nicidecum motivare și omul care ucide în numele lui Dumnezeu face o blasfemie. Aceștia, spune viitorul Papă, se autoproclamă Dumnezeu. La ce duce o astfel de situație, se exemplifică prin crimele din secolul al XX-lea, multe împotriva unor popoare: turcii împotriva armenilor, comunismul stalinist împotriva ucrainenilor, naștii împotriva evreilor. Apelul la respectarea poruncilor divine nu întârzie: **„Să iubești pe Dumnezeu din toată inima și din tot sufletul tău, iar pe aproapele ca pe tine însuși”**. Credincios adevărat este acela care **„iese în întâmpinarea altui credincios sau al altui om care nu este credincios ca să-i strângă mâna”**. În fața binelui apar întotdeauna obstacole, în timpul nostru: consumismul, relativismul și hedonismul.

Rabinul ține să menționeze că religiile posedă valori eterne, acestea sunt un tezaur ce trebuie transmis noilor generații, iar Cardinalul scoate în lumină misiunea și datoria Bisericii în acest sens. E cu atât mai mare această datorie, cu cât, în timpul nostru,

fundamentalismul își găsește adepți. În **„Despre fundamentalism”** se scoate în evidență pericolul acestei ideologii pentru om și umanitate. Grupuri cu vederi rigide pot apărea în cadrul unor religii atunci când există lideri care impun norme inflexibile și nu acceptă pentru nimeni un alt mod de gândire și de viață decât al lor. În creștinism, spune viitorul Papă, preotul **„propune adevărurile Domnului, arată care este drumul”**, dar își lasă discipolii să-l parcurgă și îi însoțește în viața lor spirituală. Altfel, se deteriorează credibilitatea religiei înseși, și ceea ce ar trebui să se știe, dar nu se știe îndeajuns, este că fundamentalismul conduce la ură și la crimă.

Toate problemele discutate de Cardinalul Jorge Bergoglio și rabinul Skorka relatează adevăruri ale epocii noastre și sugerează căi de rezolvare prin care să fie apărată viața și libertatea. La conflictul arabo-israelian și la alte conflicte drumul soluționării **„nu trebuie să fie niciodată războiul”**. Istoria lumii de azi și de ieri, în esență, este lupta dintre iubire și incapacitatea de a iubi. Și această incapacitate de a iubi este cauza Răului în multiplele lui forme. Biserica a contracarat întotdeauna Răul, în sânul ei au apărut marii sfinți, modele de gândire, de viață și de trăire a credinței Bisericii, prin care **„omul a devenit mai uman”**.

Atât Cardinalul Bergoglio, cât

(continuare în pag. 9)

și rabinul Skorka caută un răspuns la întrebări legate de viitorul religiilor. Eseul **„Despre viitorul religiilor”**, pagini care încheie și volumul, îl trimite pe cititor la fondul dialogului purtat. Fără ocol, cuvintele rabinului, cuvinte care deschid eseul, răspund prin adevărul cuprins: **„Religia va avea întotdeauna un viitor pentru că este o expresie a căutării profunde a sensului vieții, este urmarea unui act de introspecție și a unei întâlniri cu El”** (Op.cit.p.148). Cuvintele Cardinalului încheie pagina și cartea: viitorul religiilor este dictat de de autenticitatea înălțimilor spirituale al căror mesaj nu trebuie să fie conjunctural, ci să dăinuască din generație în generație, pentru că: **„A supraviețui trecerii timpului este cea mai bună dovadă a purității spirituale”** (Op.cit., p.156).

Între aceste două idei, este cuprinsul discuțiilor. Viitorul Papă le deschide reluând într-o altă formă afirmația categorică a lui Skorka, prin cuvintele Sf. Augustin: **„Doamne, ne-ai creat pentru Tine și sufletul meu va fi neliniștit până nu se va odihni în Tine”** (Op.cit., p.148). Cât timp există această neliniște, vor exista și forme de reluare a legăturii cu Dumnezeu. O religie pur rituală se pierde pentru că sufletul omului rămâne gol. Skorka descoperă la creștini tendința de reîntoarcere la un tip de parochialism, specific primilor comunități creștine în care se acționează în comun. Cardinalul este convins că în toate etapele istoriei, religia și Biserica

se vor adapta la cultura timpului, așa cum a făcut de-a lungul veacurilor, fără ca dogma **„să se altereze”**. Rabinul completează susținând că **„adevăratele putere a conducerii religioase o conferă slujirea celorlalți”**. În această idee, modelul dat de Cardinal este Maica Tereza de Calcutta și sfinții, adeverați reformatori, **„cei care schimbă, transformă, duc mai departe și reînvie drumul spiritual”**.

Gândirea despre viitorul Bisericii a celor două mari personalități, Cardinalul Jorge Bergoglio, acum Papa Francisc, și rabinul Skorka, este aceeași cu a Papei Ioan al XXIII-lea, care spunea: **„Eu apațin unei Biserici care este vie și tânără și care își continuă fără frică lucrarea în viitor”**. Papa Benedict al XVI-lea, când era în funcția de prefect al **„Congregației pentru Doctrina Credinței”**, care-i cerea multă osteneală, cunoștea în profunzime toate aspectele vieții religioase și ale Bisericii, a afirmat: **„...eu văd, înainte de orice, tinerețea Bisericii [...] și ne este îngăduit să pășim încrezători spre viitor, pentru că Domnul, în chip evident, nu o părăsește”**.

Recomandăm cu căldură cititorilor cartea, **„Despre cer și pământ”** nu numai pentru bogăția de idei și frumuseți de suflet pe care le cuprinde, dar și pentru sugestiile aduse în rezolvarea atâtor situații spinoase ale timpului nostru.

Otilia BĂLAȘ

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Chers amis,

J'ai atteint mon deuxième objectif après la Pâque à Oradea, le Premier Mai à Budapest. Il ne me restait plus qu'à suivre le Danube en passant par Estergom, lieu de pèlerinage, Győr, ville tentaculaire et aux différents visages dont je n'aurais gardé que de bons souvenirs n'eût été une signalisation fantaisiste de L'Euro vélo que je suivis jusqu'à me rendre compte que je m'en allais vers le lac Balaton. Le lac Balaton? Ça va! Je connais! C'est par là que je suis passé il y a vingt ans pour aller à Jérusalem. Il ne me reste plus qu'à revenir sur mes pas, retrouver le grand rond-point près de l'immense centre commercial où j'avais flâné tout à l'heure puis reprendre le plan de la ville et me diriger tant bien que mal pour rejoindre la cathédrale et franchir le pont qui me ramenait sur la piste de l'EuroVélo.

Un dernier camping à Halazi en Hongrie et me voilà en Slovaquie à Rusovce sans me rendre compte que j'avais franchi la frontière, insistant sottement au restaurant pour utiliser les derniers forints qui me restaient car ici on n'affiche qu'en euros et on n'accepte que des euros.

La digue nord du Danube est de construction récente, elle est très large et parcourue en son sommet par une piste asphaltée où se bousculent joggers, cyclistes et pratiquants des rollers. Elle est splendide et décorée de grands panneaux vantant les mérites des uns et des autres, affichant les coûts et les financements mais quand on la quitte pour passer sous l'autoroute par un petit tunnel inondé les panneaux de direction se font de plus en plus rares, tant pis pour les usagers! Et comme à l'accoutumée je pense arriver au centre alors que je ne suis que dans les faubourgs. Heureusement une brave jeune fille veut bien m'aider. Ensemble sous son parapluie nous regardons le plan et elle m'indique les trams à prendre pour aller rejoindre le camping. Arrivé au terminus du premier tram j'aperçois les enseignes très alléchantes des hôtels et je me dis que Bratislava par un temps aussi désastreux vaut bien une nuit à l'hôtel plutôt que de rechercher un camping que je ne trouverais peut-être pas.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Dragi prieteni,

Mi-am atins al doilea obiectiv, după Paștile petrecute la Oradea, în 1 Mai eram la Budapesta. Nu-mi mai rămânea decât să urmez cursul Dunării, trecând Estergom, care este loc de pelerinaj, și Gyor, oraș tentacular cu diferite fețe, despre care nu aș fi păstrat decât amintiri frumoase, dacă nu ar fi apărut o semnalizare fantezistă a pistei EuroVelo, pe care am urmat-o o vreme, până mi-am dat seama că mă îndreptam înspre lacul Balaton. Lacul Balaton? Da, îl cunosc! Pe acolo am trecut acum douăzeci de ani în drumul spre Ierusalim. A trebuit să mă întorc pe urmele pașilor mei, să regăsesc sensul giratoriu de lângă un mare magazin, de unde greșisem drumul, să consult din nou planul orașului, să regăsesc de bine de rău Catedrala și să trec podul care mă ducea înspre pista EuroVelo.

După un ultim camping la Halazi în Ungaria, iată-mă în Slovacia, la Rusovce, fără să-mi dau seama că am trecut frontiera, insistând fără rost la un restaurant să-mi cheltui ultimii forinți pe care îi mai aveam, pentru că aici prețurile nu sunt afișate decât în Euro, care este singura monedă acceptată.

Malul nordic îndiguit al Dunării este o construcție recentă, foarte largă și acoperită de o pistă asfaltată unde se înghesuie alergători, cicliști și patinatori pe role. Digul este splendid și decorat cu panouri mari care promovează meritele unuia sau altuia, afișând și costurile și finanțările (aici sunt banii dumneavoastră), dar când l-am părăsit pentru a trece pe sub autostradă înspre oraș, printr-un tunel îngust, inundat de ploaie, panourile de direcționare s-au rărit, cu atât mai rău pentru cei ce nu cunosc zona! Și ca de obicei, pe când credeam că am ajuns în centru, nu eram de fapt decât la periferie. Din fericire o tânără de treabă mă ajută cu plăcere. Împreună, sub umbrela ei, privim planul orașului și ea îmi indică ce tramvaie trebuie să iau pentru a ajunge la camping. Ajuns la capătul primului tramvai, observ intrările ademenitoare ale hotelurilor și îmi spun că pe un timp atât de dezastruos Bratislava merită o noapte la hotel, decât să caut un camping. Pe care poate nici nu o să-l găsec.

(va urma)

SMERENIA INIMII

Smerenia inimii este bunul de mare preț al creștinilor, virtutea prin care creștinii recunosc că toate darurile și însușirile lor le-au primit de la Dumnezeu și de aceea nu se mândresc cu ele. Smerenia este o componentă a caracterului creștin produsă de harul Spiritului Sfânt. Prin smerenia inimii, omul recunoaște starea lui păcătoasă în fața lui Dumnezeu. Dar fiecare dintre noi, pe lângă calități avem și defecte, smerenia cere ca fiecare să-și recunoască atât defectele proprii, cât și calitățile aproapelui. „Năzuința spre Dumnezeu este înscrisă în inima omului, căci omul este creat de Dumnezeu și pentru Dumnezeu; Dumnezeu nu încetează să-l atragă pe om spre sine și numai în Dumnezeu va găsi omul adevărul și fericirea pe care nu încetează să le caute: Temeiul cel mai profund al demnității umane rezidă în chemarea omului la comuniune cu Dumnezeu”. (1)

Chemarea la comuniune are temei în iubirea Creatorului față de om, creația Sa. Omul smerit și cu inima curată devine capabil să răspundă acestei chemări prin care se va înălța până la cele mai înalte trăiri: „Fericțiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu” (Mt. 5,8). Puritatea inimii este condiția prealabilă a viziunii Tatălui. Inima este centrul ființei noastre, miezul spiritualității noastre, fondul afectiv al motivațiilor

noastre celor mai profunde; este esența persoanei. „Pentru a putea vedea, aprindeți-vă inima! Când inima este înflăcărată, ea poate înțelege natura” (Victor Hugo). Fericirile răspund dorinței noastre naturale de fericire. În termeni științifici se afirmă că fericirea este înscrisă în codul nostru genetic.

Chemarea lui Isus la convertire și pocăință începe cu convertirea inimii, cu pocăința interioară, care sunt o reorientare radicală a întregii vieți din toată inima, o ruptură cu păcatul, o aversiune față de rău și față de faptele păcătoase săvârșite. Răspunsul nostru la chemare se datorează harului divin care face ca inimile noastre să se întoarcă la Isus. „Convertirea inimii este însoțită de o durere și o tristețe mântuitoare pe care Părinții Bisericii le-au numit animi cruciatis (mâhnirea sufletului), compunctio cordis (căința inimii)”. (2)

Curățenia sufletească și smerenia inimii sunt elementele fără de care nu putem să ne orientăm pe calea mântuirii. „Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și Spirit drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele” (Ps. 50,11). Smerenia este semnul lui Cristos, atitudinea fundamentală a creștinului, sensul vieții de creștin. Rugăciunea hrănește smerenia, iar spiritul de smerenie este cel care inspiră rugăciunea. Fecioara Maria este un model de

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

smerenie, de cultivare a virtuților și de respectare a cuvântului lui Dumnezeu. Această smerenie se întemeiază pe conștientizarea desăvârșirii infinite a lui Dumnezeu, pe dreapta recunoaștere a nevredniciei noastre în raport cu această desăvârșire. Smerenia exprimă totodată și atitudinea noastră față de Dumnezeu. „Inima este sediul personalității morale. «Din inimă vin urzirile de rele, omorurile, desfrânările și adulterurile» (Mt.15,19). Lupta împotriva poftei lumești trece prin purificarea inimii și practicarea cumpătării”. (3)

Curățenia inimii și a cugetului sunt realizate prin smerenie în fața lui Dumnezeu. Ea conduce la înălțarea sufletului spre sfințenie și desăvârșire pentru că „Cine se va înălța pe sine se va smeri, și cine se va smeri pe sine se va înălța” (Mt. 23,12). Înscrierea smereniei, în lista virtuților creștine, se datorează exemplului și învățaturii lui Isus. Smerenia este temelia rugăciunii, ea este dispoziția necesară pentru a primi în dar rugăciunea. „Inima frântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi” (Ps. 50,18).

Sora smereniei este blândețea; smerenia se referă la o atitudine interioară, iar blândețea la o atitudine exterioară. Pe cei smeriți nu-i supără suferința, deoarece ei acceptă totul ca fiind efectul scopului înțelept și iubitor al lui Dumnezeu pentru ei și astfel acceptă chiar nedreptățile din partea oamenilor, știind că acestea

sunt îngăduite de Dumnezeu pentru binele lor final. „Îmbrăcați-vă, dar, ca aleșii lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare” (Cl. 3,12).

Această smerenie este revelată în caracterul lui Isus, demonstrată la modul superlativ atunci când a stat în fața acuzatorilor lui nedrepti fără un cuvânt de răspuns sau de dezvinovățire. Smerenia nu se împotrivesc cinstirii și dragostei de sine. Dimpotrivă, cu cât creștinul este mai pătruns de înalta vrednicie a firii sale și de înălțimea chemării sale, cu atât mai mult va ști să prețuiască și darurile date de Dumnezeu lui și aproapelui, recunoscându-și totodată atât slăbiciunile sale, cât și dependența sa, întru toate, de Dumnezeu. Smerenia inimii este necesară mântuirii pentru că fără smerenie nu poate avea loc lucrarea eficientă a harului dumnezeiesc, nici credința desăvârșită, nici rugăciunea cuviincioasă, nici pocăința adevărată, nici stăruința în bine. Cei smeriți conlucrează bine cu harul Spiritului Sfânt și se întăresc în dragoste, credință și speranță. Așa smerenia ajută pe creștin în slujire iar dragostea în slujire se desăvârșește; credința este smerenia minții; ascultarea, smerenie a voinței; pocăința, smerenie a poftelor și a patimilor. Isus ne spune: „învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă sufletelor

(continuare în pag. 14)

voastre” (Mt.11,29). „Smerenia plină de încredere ne așează iarăși în lumina comuniunii noastre cu Tatăl și cu Fiul său, Isus Cristos, dar și unii cu alții”.

(4)

Isus îndemnă prin cuvânt și faptă la împodobirea sufletului cu virtutea smereniei și S-a smerit pe sine într-atât încât a luat chipul neputinței noastre și S-a făcut om. A trăit modest, urmărind împlinirea lucrării de mântuire a omenirii, nu strălucirea trecătoare a vieții pământești. Sf. Apostol Petru ne îndeamnă: „îmbrăcați-vă întru smerenie, pentru că Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har” (1 Pt. 5,5).

Înșuririle smereniei sunt: a) curățenia, care presupune că smerenia trebuie să pornească din inimă, altfel este fățarnicie și mândrie tănuită; b) cinstea și dragostea de sine să fie în unitate cu dragostea și credința în Dumnezeu, altfel este slăbiciune vinovată și c) faptele bune și statornicia să fie arătate în toate împrejurările, altfel nu au valoare morală.

Roadele cele mai de seamă ale smereniei sunt: a) ascultarea față de Dumnezeu și recunoștința față de El; b) căința pentru păcate și dorul după conlucrarea cu harul sfinților; c) pacea sufletului; d) înfrânarea înclinației spre laudă și glorie deșarte și e) cinstea, dragostea, dreptatea și îngăduința față de aproapele. Sf. Apostol Pavel ne spune: „Cu toată smerenia și blândețea, cu îndelunga-

răbdare, îngăduiți-vă unii pe alții în iubire” (Ef. 4,2).

Smerenia inimii se poate câștiga prin câteva mijloace: a) rugăciunea pentru dobândirea ajutorului de la Dumnezeu; b) luarea aminte la învățătura lui Isus și la pilda smerită a vieții Sale și a sfinților; c – cunoașterea de sine cu calitățile și cu slăbiciunile proprii pentru a promova faptele bune și a lupta împotriva ispitelor, îndeosebi a mândriei nesăbuite.

„Rugăciunea mentală este expresia cea mai simplă a misterului rugăciunii. Rugăciunea mentală este un dar, un har; ea nu poate fi primită decât în umilință și în sărăcie. Rugăciunea mentală este o relație de legământ încheiat de Dumnezeu în străfundul ființei noastre. Rugăciune mentală este comuniune: în ea Sfânta Treime îl modelează pe om, chipul lui Dumnezeu după asemănarea Sa”. (5)

Rugăciunea mentală, cu inima smerită este timpul forte al rugăciunii; este ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu; este tăcere, simbol al veacului ce va să vină; este unire cu rugăciunea lui Isus, în măsura în care ne face părtași la misterul lui; este comuniune de iubire purtătoare de Viață pentru cei mulți, în măsura în care este consimțământ de a rămâne în Noaptea Învierii și a credinței. Însă, Noaptea Pascală a Învierii trece prin cea a agoniei și a mormântului.

Rugăciunea fiind un dar al

(continuare în pag. 15)

harului divin implică și răspunsul decis din partea noastră, o întâmpinare a harului, primirea lui în sufletele noastre și o conlucrare smerită și fructuoasă cu el. Rugăciunea este lupta noastră cu noi înșine și cu ispita, care face totul pentru a ne abate de la rugăciune și de la purtarea propriei cruci cu mândrie smerită de creștini. Ne rugăm după cum trăim și trăim așa cum ne rugăm. Lupta spirituală a vieții celei noi de creștin nu poate fi despărțită de lupta unei rugăciunii stăruitoare izvorâtă dintr-o inimă smerită, care nu se îndoiește, ci se înalță semeață, triumfătoare și purtătoare de biruință creștină.

Păcatele împotriva smereniei sunt mândria disprețuitoare și gloria deșartă, care atrag după ele și alte rele. Dacă mândria și gloria deșartă sunt moartea virtuților, smerenia inimii este moartea păcatelor și viața virtuților. „Smerenia învinge păcatele noastre și ne ridică, iar mândria ne apasă sufletele spre pământ și ne coboară” (Sf. Ioan Gură de Aur). Omul smerit cu inima este iubitor de cinste, pace, dreptate și adevăr pe care le cultivă și pentru care se luptă cu luptă creștină, ce nu are învinși, ci numai învingători pe toate fronturile credinței creștine.

Ioan MĂGERUȘAN

(1) CATEHISMUL BISERICII CATOLICE, ediția a III – a, 2003, 27; (2) Idem 1431; (3) Idem 2517; (4) Idem 2631; (5) Idem 2713.

Vara

George Coșbuc

Priveam fără de țintă-n sus
Într-o sălbatică splendoare,
Vedeam Ceahlăul la apus,
De parte-n zări albastre dus,
Un uriaș cu fruntea-n soare ,
De paza țării noastre pus.
Și ca o taină călătoare,
Un nor cu muntele vecin
Plutea-ntr-acest imens senin
Și n-avea aripi să mai zboare!
Și tot văzduhul era plin
De cântece ciripitoare.

Privirile de farmec bete
Mi le-am întors către pământ,
Iar spicele jucau în vânt
Ca-n horă după-un vesel cânt,
Copilele cu blonde plete
Când saltă largul lor vestment.
În lan erau feciori și fete
Și ei cântau o doină-n cor,
Juca viața-n ochii lor
Și vântul le juca prin plete,
Miei albi fugeau către izvor
Și grauri suri zburau în cete.

Cât de frumoasă te-ai gătit,
Natură, tu! Ca o virgină,
Cu umblet drag, cu chip iubit!
Aș vrea să plâng de fericit
Că simt suflarea ta divină,
Că pot să văd ce-ai plâsmuit!
Mi-e inima de lacrimi plină,
Că-n ea s-au îngropat mereu
Ai mei, și-o să mă-ngrop și eu!
O mare e, dar mare lină,
Natură, în mormântul meu,
E totul cald că e lumină.

MULȚUMIRI FRANCISCANILOR!

Acum la Jubileul Franciscan, când Provincia "Sfântul Iosif" din România împlinește 120 de ani de la înființarea canonică cu omagierea celor care au suferit în închisorile comuniste din dragoste pentru Cristos, ne alăturăm celor care le acordă o clipă de aducere - aminte și gânduri de recunoștință.

IPS Traian Frențiu, primind Eparhia de Oradea, care era bântuită de secte protestante, a dorit să cheme în ajutor frații franciscani din Moldova, recunoscuți ca lucrători cu mare zel apostolic. Astfel, în 1929, franciscanii au cerut cele mai sărace ținuturi ca să se așeze în Dieceza de Oradea, primind parohie la Drăgești prin preotul OFM conv. Dominic NICULAEȘ, iar la Dicănești și Gruilung prin preotul OFM conv. Ion GÂRLEANU.

Acești doi frați, cu studii în străinătate, cu experiență la formarea tinerilor, magisteri de novici, cunoscători ai limbilor franceză și italiană, au început o mare lucrare spirituală în Numele Domnului Isus cu ajutorul Sfântului Francisc de Assisi și al Sfântului Anton de Padova.

Colegiul Serafic de la Oradea, deschis în 1930 pentru educarea tinerilor greco-catolici a fost sub custodia preotului dr. Dominic NICULĂEȘ până în 1947, când a fost ales custode părintele Iosif CELANTE, cel care a ridicat și biserica din cartierul Ioșia, în actuala Piața Ghiocilor.

În 1938 s-au mai deschis convente franciscane în rit bizantin de la Bilbor (Mureș) și București, iar în 1946, cel de la Sanislău, județul Sălaj.

Dintre frații sosiți în ajutor pe plaiuri bihorene, amintesc: preoții Alois Herciu (din 1930) Ioan Ladan, Anton Gh. Ignat, Iosif Iacob, Francisc Simion (din 1940), Mihai Bejan (din 1943), Petru Dâncă, Dumitru Pascal, Gheorghe Vameșiu, Mihai Unguru, Mihai Mărgineanu, Petru Moșneguț, Anton Matieș, frații laici Alexandru Iosif Ghiuzan, Anton Chelaru, Dumitru Robu, Ioan Bălan care se îngrijeau și de satele din zona Drăgești, precum Mierlău, Calea Mare, Topești, Bucium, Stracoș și de parohia Ioșia-Oradea.

Din activitățile fraților amintesc publicarea din anul 1933 până în 1940 a ziarului «Bunul Păstor» - Buletinul Parohiilor Române Unite din Oradea, revista «Micul misionar» între 1937-1940. Totodată s-au scris și s-au tradus sub forme de broșuri din viețile sfinților, precum Sfântul Francisc din Assisi, Sfântul Anton de Padova, Sfântul Neculae, Sfânta Tereza, Sfânta Cecilia, Sfântul Isidor Plugarul, Sfânta Caterina de Siena, Sfânta Caterina de Alexandria cărți pentru suflet scrise de părintele Gârleanu: *Veniți la mine toți*, a.- 1941, *Cum trebuie să iubim pe Dumnezeu* - a.1940, *Spre regele iubirii* - a.1939, *Supranaturalul de la Lourdes*, 1936, *Sfânta Liturghie*, - a. 1939, prelucrare după M. de Cochem, precum și Poezii.

Promovarea cultului Inimii Prea Sfinte a lui Isus și a Mariei cu scopul de a forma apostoli ai iubirii divine era vocația părintelui Gârleanu. Părintele Iosif Tălmăcel se ocupa de tineri și

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

de doamne cu broșurile «O vorbă la ureche», apărute între 1936 și 1940. Părintele Dominic Niculaeș răspunde de Terțiariei franciscani români-uniți și le dedică un Manual ce apare în 1936, părintele Anton Bisoc predică despre Paraclisul Maicii Domnului, ce va apare la Oradea în 1947.

Documentele păstrate în arhivele OFM Conventual cât și articolele din revista Viața dovedesc eforturile făcute de preoții franciscani, care la început au celebrat în casele parohiale și apoi cu mari sacrificii au construit biserici pentru credincioși. Astfel, părintele ION GÂRLEANU a ridicat biserica din Gruilung consacrată de episcopul Traian Frențiu la 19 octombrie 1930. La 14 iunie 1936 s-a consacrat noua biserică din Drăgești ca loc de pelerinaj în cinstea Sfântului Anton de Padova, iar prin bunăvoința Preafericitului Părinte Papa PIUS al XI-lea, acest Sanctuar a fost înzestrat perpetuu cu Indulgenta plenară toties quoties în ziua Sfântului sau Duminisca de după 13 iunie, și dotată cu o prețioasă relicva din osul Sfântului patron.

În perioada 1940-1945, Episcopia de Oradea, precum și frații franciscani s-au refugiat la Beiuș. În 1944 se stinge din viață părintele Ion Gârleanu, iar responsabil cu frații este numit părintele profesor Gheorghe Pătrașcu.

«Părinții franciscani dezvoltă o activitate pastorală foarte intensă servind ca Preoți Misionari în eparhie. Spiritul mult regretatului și în veci neuitatului Părinte-Poet-Scriitor-Orator-Animator neîntrecut Ion Gârleanu, jertfa vieții sale pe altarul apostoliei desfășurat cu

atâta entuziasm pe plaiurile eparhiei de Oradea, va fi un ideal și veșnic stimulent pentru un nou val de apostolie modernă, franciscană, pe întinsul diecezei.» [1]

Din aprilie 1944 până în 1945, redacția revistei catolice «Viața» se mută la Beiuș, la Internatul de Băieți, condusă de franciscanul Ioan Bălan, iar din 1 februarie 1947 până în 1948 revista se tipărește la Mănăstirea Franciscană din Oradea, str. Lucreția Suciului nr.3 [2].

În 1947 s-a redeschis Seminarul la Mănăstirea franciscana greco-catolică din Oradea, în cartierul Ioșia, pentru întărirea fraților de rit oriental, cu un grup de 8 frați moldoveni teologi. Aceștia au fost: Gheorghe Dumitraș, Mihai Rotaru, Petru Bosoi, Iosif Gabor, Eugen Blăjut, Iosif Simion, Mihai Măcincă și Iosif Sabău [3].

Erau deja sosiți pr. Anton Bisoc, fost ministru provincial, părintele venerabil Iosif Tălmăcel, guardian de Oradea, părintele Ștefan Tătaru, rectorul noului Colegiu Serafic.

În toamna aceluiași an, acolo s-a înființat Societatea de lectură «Sf. Francisc din Assisi», concretizată cu publicarea lucrării Calendarul «Micul misionar» pe Anul Domnului 1948.

Din nefericire aceste inițiative pline de entuziasm au fost zdrobite prin decretul 358/1948, când Biserica Greco-Catolică din România este interzisă și majoritatea fraților franciscani conventuali care au activat în ritul oriental au fost arestați.

Totodată, se prezenta cererea noului episcop de Oradea, PS Vasile

(continuare în pag. 20)

Papa Ioan Paul al II-lea (XVII)

„În sentința din 22 iulie 1981, Curtea de Justiție din Roma îl condamnă pe cetățeanul turc Mehmet Ali Agca la pedeapsă cu închisoare pe viață, cu izolare pe perioada de un an, deoarece la Roma, în Piața Sfântul Petru, la 13 mai 1981, acționând în scopuri teroriste, a atentat la viața Suveranului Pontif Ioan Paul al II-lea, trăgând asupra lui câteva focuri, cu un pistol marca <Browning>, calibru 9, care i-au produs leziuni personale persoanei amintite, precum și erorii în uzul armei, cetățencelor americane **Odre Anne și Hall Rose**” (Luigi Accattoli, „Karol Wojtyła - Omul sfârșitului de mileniu”, Ed. Viața Creștină, Cluj-Napoca, 1999, p.142).

La 4 octombrie, abia după câteva luni, Papa celebrează din nou Sf. Liturghie în Piața Sfântul Petru, deși nu-i era indicat nici de medici, nici de cei răspunzători cu paza. Papa era puțin mai slab, dar a rezistat timp de trei ore fără să se observe semene de oboseală. Vocea era robustă, ca cea de totdeauna, pasul sigur. Era stăpân pe Piață, nu se temeă. La sfârșitul Sf. Liturghii, a fost în mulțime, încurajând, binecuvântând Roma și lumea îl aștepta.

Ca urmare a atentatului, care a creat senzația pericolului constant,

paza Suveranului Pontif a fost intensificată. Dar nu este singura urmare, se observa la Sfântul Părinte o mai mare sensibilitate față de suferința bolnavilor, deși la Sfântul Părinte, la toți Papii și preoții, această sensibilitate e evidentă. După ieșirea din spital, misterul suferinței îl preocupă tot mai mult și îi va dedica unul din documentele cele mai personale ale Pontificatului: Scrisoarea apostolică „**Salvifici doloris**” (10 februarie 1984).

Semnele revenirii la starea de sănătate sunt tot mai numeroase. La 27 decembrie 1983, Papa îi face o vizită lui Ali Agca în închisoare, într-o celulă de maximă securitate. Mehmet Ali Agca, tânărul turc de 26 de ani, aproape că îngenunchează în fața Papei, îi sărută mâna pe care acesta i-o întinse și își sprijină fruntea de dosul palmei Pontifului, semn de respect și încredere în cultura islamică. Sunt două scaune în celulă, cei doi le ocupă și vorbesc. Operatorul s-a retras, nu a mai filmat. După 21 de minute, Papa a părăsit celula. Mai târziu a mărturisit ziariștilor: „**Ceea ce ne-am spus este un secret între mine și el [...] i-am vorbit ca unui frate pe care l-am iertat și care se bucură de încrederea mea**”.

(continuare în pag. 19)

Fiind reluat adesea în discuții atentatul, Papa a dezvăluit lui Frossard ce a simțit în drum spre spital; în ciuda stării de rău, nu s-a temut că va muri, a avut presentimentul că va scăpa. Odată sănătos, mărturisea Papa, îi venea să strige: **„Milei lui Dumnezeu îi datorăm faptul că n-am murit”**. Mila are, pentru Papă, chipul matern al Sfintei Fecioare. La un an de la atentat va merge la sanctuarul de la Fatima să-i mulțumească Preacuratei pentru salvarea vieții. Il însoțeau amintirile atentatului: **„Când am fost lovit de glonțul atacatorului în Piața Sfântul Petru, nu mi-am dat seama imediat că era chiar aniversarea zilei când Maria le apăruse celor trei copii la Fatima, în Portugalia”**.

Este cunoscută iubirea Sfântului Părinte pentru Maria, această componentă mariană a fost constantă în viața și rugăciunea sa, Pontificatul însuși l-a încredințat ocrotirii Preacuratei - **„Totus tuus”** - și și-a făcut cunoscută motivația. Nu era o

simplică devoțiune, se datora Sf. Louis-Marie Grignion de Montfort de la care a învățat ce este devoțiunea autentică față de Sfânta Fecioară și, tot datorită acestui Sfânt, Rozarul a devenit **„rugăciunea mea preferată”**, spunea Papa. În anii Pontificatului a început recitarea Sf. Rozar în prima sâmbătă a fiecărei luni, la Radio Vatican, din Capela

Paulină sau din alt loc al Vaticanului, sau din Castel Gandolfo. Papa a declarat un An anume Sfintei Fecioare, **„Anul Mariei”**, între 6 iunie 1987 și 15 august 1988, perioadă în care viața Preacuratei putea fi mai bine cunoscută de credincioși, modelul credinței ei, mai ușor urmat, și rugăciunea adresată Mamei noastre Cerești mai prezentă.

Privitor la atentat, ceva ne dă și azi de gândit. În noaptea care a precedat împrușcarea Papei, Sfântul Părinte, în rugăciunea obligatorie, a citit din Noul Testament textul: **„Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită”** (1 Petru 5,8). Acest text scurt a fost suficient pentru Papa Ioan Paul al II-lea ca să răspundă la întrebarea de ce a fost împrușcat. Răul există în lume și **„numele său este legiune”**. Dar datoria noastră, a tuturor, este să-l stăvilim.

(va urma)

(urmare din pag. 18)

Hossu, privind «deschiderea unui convent la biserica ce se construiește pe strada Ostașilor și în cadrul aceluiași convent să organizeze un Seminar Teologic Franciscan în vederea activității pastorale în cadrul Bisericii Greco-Catolice.» [4]

Comunitatea franciscană oradeană s-a reconstituit la 1 octombrie 1993, cu 3 preoți, Damian Blăjuț, Tarciziu Albert și Ștefan Tătaru plus 10 frați clerici, veniți de la Roman să-și continue studiile la Institutul Greco-Catolic din Oradea.

Părintele Ștefan Tătaru, după ce s-a bucurat de terminarea lucrărilor și sfințirea bisericii «Maica Domnului», în octombrie 1994, s-a dus la Tatăl Ceresc în data de 9 martie 1995, odihnindu-se și azi în curtea Mănăstirii sale dragi. Sosesc preoții Sabău Iosif și Blăjuț Eugen sr., care vor ajuta mult și Episcopia Greco-Catolică. Se ridică cu eforturi și conventul fraților, care se inaugurează la 25 martie 2000. Părintele Iosif Sabău se stinge la 16 iunie 2001, este plâns de toata parohia și este înmormântat acasă, la Luizi Călugăra.

Mai activează în Episcopia de Oradea, frații preoți Cristian Tiba, Eusebiu Matei, Ioan Enascut, Augustin Budău, Eusebiu Iacob, Duma Bernardin, precum și frații Anton Tâmpu, Narcis Pal.

La 1 martie 2008 a trecut în brațele Mamei Cerești pentru o binemeritată odihnă, preotul paroh mult iubit Blăjuț Damian, în locul lui ca și paroh fiind numit Mihai Vătămănelu, care activează și în prezent împreună cu frații Toader Marza și

Francisc Demșe și noii dar experimentații preoți Solomon Ion, Damian Ștefan și Martin Carol. S-au înființat convente franciscane noi la Holod (1997), Carei (2002) și Chișineu Criș (2012), unde au activat și Blăjuț Mihai, Cristian Bălan, Emanuel Agu, Virgil Susanu, Daniel Iacob, ș.a. Începând din septembrie 2009, parohia de la Holod s-a încredințat unui preot diecezan.

Azi, Biserica este renovată din 2014, cu iconostas nou bizantin și împodobită cu frumoase vitralii în ferestre și deasupra altarului. Dintre grupurile parohiale animate de părinții franciscani sunt și Dominic Savio, Alegria, Terțiarilor franciscani, Reuniunea Mariană, Apostolatul familiilor, corul.

Am enumerat rapid multe nume într-o perioadă de 20 de ani înainte de 1949, precum și 20 de ani după 1989. Nu se poate cuprinde tot BINELE ce s-a realizat datorită spiritului franciscan, în Biserica Greco-Catolică în aceste câteva rânduri. Îl rugăm pe Bunul Dumnezeu să răsplătească cum numai EL știe pe toți frații franciscani după meritele fiecăruia.

Vă mulțumim pentru tot ce ați făcut și faceți pentru noi, laicii, și pentru Biserica Lui Cristos! Recunoștință veșnică și vă dorim PACE ȘI BINE!

Othilia M. GROZA

[1] E. STRUGURESCU, Jubileul orădean al IPS Sale Dr. Valeriu Traian Frențiu, Almanahul revistei populare catolice "VIAȚA" pe anul 1948, Oradea, 1947, pag.46.

[2] A. ILIEȘ, SFÂNTUL FRANCISC DE ASSISI ȘI FRANCISCANII DIN ROMÂNIA, Ed. Serafica, Roman, 2013, pag. 196.

[3] Ibidem, pag.126. [4] Ibidem, pag.404.